

LEFEL 4

MEINI PRAWF CYMERADWYO

Paratoi i Arwain a Rheoli yn y Maes Iechyd a Gofal Cymdeithasol

Cynnwys

	Rhif tudalen
Cyflwyniad	1
Strwythur y cymhwyster	2
Nodau ac amcanion y pwnc	3
Cynnwys y pwnc	3
Cynllun asesu	3
Canlyniadau	4
Cyflwyno cymwysterau i'w cymeradwyo	4
Gofynion rhesymegol	5
Gofynion gweithredol	6
Atodiad A	8

Mae hon yn **Ddogfen Reoleiddio** o dan **Amod B7** o'r *Amodau Cydnabod Safonol (Hydref 2018)*¹: *Cydymffurfio â Dogfennau Rheoleiddio*.

---

¹ <https://www.qualificationswales.org/english/publications/standard-conditions-of-recognition/>

Cyflwyniad

Mae'r ddogfen hon yn nodi'r meini prawf cymeradwyo ar gyfer cymhwyster Lefel 4 Paratoi i Arwain a Rheoli yn y Maes Iechyd a Gofal Cymdeithasol Datblygwyd y rhain drwy ymgysylltu â rhanddeiliaid, a oedd yn cynnwys grwpiau ffocws ac arolygon ar-lein. Mae'r meini prawf cymeradwyo hyn yn cynnwys y gofynion y mae'n rhaid i gorff dyfarnu eu bodloni wrth ddatblygu'r fanyleb a deunyddiau asesu ar gyfer cymhwyster Lefel 4 Paratoi i Arwain a Rheoli yn y Maes Iechyd a Gofal Cymdeithasol

Mae'r cymhwyster hwn yn bennaf ar gyfer y rhai mewn gwaith cyflogedig neu ddi-dâl neu sydd â mynediad i weithle.

Mae'r cymhwyster hwn wedi'i gynllunio i gael ei ddarparu gan ddarparwyr dysgu seiliedig ar waith, addysg bellach ac addysg uwch, ar gyfer dysgwyr sy'n 18 oed neu'n hŷn.

Mae'r cymhwyster hwn wedi'i gynllunio i baratoi Dysgwyr i symud ymlaen i Lefel 5 Arwain a Rheoli Iechyd a Gofal Cymdeithasol: Ymarfer. Fel arfer, dylai dysgwyr sy'n dilyn cymhwyster Lefel 5 Arwain a Rheoli Iechyd a Gofal Cymdeithasol: Ymarfer ddilyn y cymhwyster yma'n gyntaf.

Lle bo'n briodol, dylai'r cymhwyster hwn alluogi dysgwyr i ddatblygu sgiliau trosglwyddadwy, gan gynnwys cyfathrebu, llythrennedd, cymhwysedd digidol a rhifedd.

Bydd y meini prawf cymeradwyo yn y ddogfen hon yn dod i rym o fis Tachwedd 2019 ac yn cael eu hadolygu yn 2022.

Ym mis Mawrth 2017, cyhoeddodd Cymwysterau Cymru benderfyniad i gyfyngu ar gyfres newydd o gymwysterau ym maes Iechyd a Gofal Cymdeithasol, a Gofal Plant ar gyfer addysgu ar raglenni dysgu a ariennir yn gyhoeddus yng Nghymru. Mae'r gyfres hon yn cynnwys y cymhwyster Lefel 4 Paratoi i Arwain a Rheoli yn y Maes Iechyd a Gofal Cymdeithasol.

Bydd yr holl gymwysterau yn y gyfres yn cael eu cyfyngu i un ffurf yn unig ar gyfer pob cymhwyster am gyfnod o bum mlynedd. Ar gyfer y cymhwyster hwn, bydd y cyfnod yn dechrau ar 1 Medi 2020. Mae hyn yn golygu mai dim ond un corff dyfarnu gaiff ddyfarnu pob cymhwyster. Ar ôl proses gaffael deg a thryloyw a gynhaliwyd rhwng Ionawr 2017 ac Awst 2017, mae Cymwysterau Cymru wedi contractio gyda chonsortium o City & Guilds of London Institute a CBAC i ddatblygu a chyflwyno'r holl gymwysterau yn y gyfres ar y cyd.

Bydd Cymwysterau Cymru ond yn cymeradwyo cymhwyster sy'n bodloni'r holl ofynion a nodir yn y ddogfen hon ynghyd â'r rhai a nodir yn yr *Amodau Cydnabod Safonol*. Wrth ddatblygu cymwysterau i fodloni'r gofynion hyn mae'n rhaid i gyrrff dyfarnu ystyried *Mynediad Teg drwy Ddylunio*.

Rhaid i'r corff dyfarnu a gomisiynir hefyd fodloni'r holl ofynion a nodir yn y contract consesiynau a ddyfarnwyd yn ystod y camau datblygu, cymeradwyo, gweithredu a chyflwyno'r cymhwyster. Pan fo gofynion y Meini Prawf Cymeradwyo Pwnc a nodir yn y ddogfen hon yn wahanol i'r rhai a ragnodir yn yr *Amodau Cydnabod Safonol*, bydd y gofynion yn y ddogfen hon yn cael blaenoriaeth.

Strwythur y cymhwyster

1. Rhaid i fanyleb Lefel 4 Paratoi i Arwain a Rheoli yn y Maes Iechyd a Gofal Cymdeithasol gynnig ardystiad cymhwyster i gyda Chyfanswm Oriau Cymhwys o 600 awr (60 credyd) i ddysgwyr a bydd angen ei ddiffinio yn nhermau Oriau Dysgu Dan Arweiniad.
2. Mae'r cymhwyster Lefel 4 Paratoi i Arwain a Rheoli yn y Maes Iechyd a Gofal Cymdeithasol yn cynnwys cynnwys gorfodol yn unig, fel y nodir yn Atodiad A.
3. Rhaid i'r teitl cymhwyster sy'n ymddangos ar dystysgrifau fod fel a ganlyn:

Lefel 4 Paratoi i Arwain a Rheoli yn y Maes Iechyd a Gofal Cymdeithasol

4. Rhaid i gynllun Lefel 4 Paratoi i Arwain a Rheoli yn y Maes Iechyd a Gofal Cymdeithasol sicrhau:
  - 4.1 bod nodau ac amcanion y pwnc yn cael eu hadlewyrchu yn yr asesiadau i alluogi'r dysgwyr i arddangos eu gwybodaeth, eu sgiliau a'u dealltwriaeth;
  - 4.2 ei fod yn cefnogi dilyniant dysgwyr i gymhwyster Lefel 5 Arwain a Rheoli yn y Maes Iechyd a Gofal Cymdeithasol: Ymarfer.

Nodau ac amcanion y pwnc

5. Rhaid i Lefel 4 Paratoi i Arwain a Rheoli yn y Maes Iechyd a Gofal Cymdeithasol alluogi dysgwyr i ddatblygu ac arddangos eu gwybodaeth, eu sgiliau a'u deallwriaeth yng nghyd-destun lleoliadau iechyd a gofal cymdeithasol. Yn benodol, dylai dysgwyr allu dangos eu bod yn:
  - 5.1 deall amrywiaeth o gysyniadau, damcaniaethau a thechnegau arwain a rheoli;
  - 5.2 deall gwahanol arddulliau arwain a rheoli a sut mae'r rhain yn dylanwadu ar arfer o fewn gwasanaethau;
  - 5.3 deall sut i arwain dulliau gweithredu sy'n canolbwyntio ar y person/plentyn yn ymarferol;
  - 5.4 gallu gweithio fel dysgwyr effeithiol ac annibynnol, ac fel meddylwyr beirniadol a myfyriol i lunio barn wybodus sy'n cynnwys defnyddio a dehongli data;
  - 5.5 a'u bod yn ymwybodol o sut i arwain, rheoli a gwella'r gwasanaeth ym maes iechyd a gofal cymdeithasol.

Cynnwys y pwnc

6. Rhaid i gynnwys manyleb Lefel 4 Paratoi i Arwain a Rheoli yn y Maes Iechyd a Gofal Cymdeithasol adlewyrchu nodau ac amcanion y pwnc.
7. Rhaid i fanyleb Lefel 4 Paratoi i Arwain a Rheoli yn y Maes Iechyd a Gofal Cymdeithasol gwmpasu'r cynnwys a bennir yn Atodiad A.

Cynllun asesu

8. Bydd Lefel 4 Paratoi i Arwain a Rheoli yn y Maes Iechyd a Gofal Cymdeithasol yn cael ei asesu drwy:
  - 8.1 brosiect, gyda gofynion yn cael eu pennu gan y corff dyfarnu. Rhaid i'r prosiect gael ei asesu gan y corff dyfarnu; a
  - 8.2 thasgau a chasglu tystiolaeth sy'n cael eu gosod gan y corff dyfarnu a'u hasesu gan staff y ganolfan. Rhaid i'r corff dyfarnu sicrhau ansawdd arferion a phenderfyniadau asesu'r ganolfan.

9. Rhaid i bob asesiad (y manylir arnynt ym mharagraff 8) ymdrin â chyfran sylweddol o'r cynnwys. Rhaid ymdrin â'r holl gynnwys a ddisgrifir yn Atodiad A ar draws yr asesiadau. Wrth gyflwyno'r cymhwyster i'w gymeradwyo, bydd yn ofynnol i'r corff dyfarnu ddarparu rhesymeg sy'n esbonio ei ddull o benderfynu pa gynnwys sy'n dod o dan ba gydran asesu.
10. Rhaid i'r meini prawf marcio ddangos sut mae pob asesiad yn ymwneud â'r deilliannau dysgu.
11. Rhaid i gyfleoedd asesu ar gyfer Lefel 4 Paratoi i Arwain a Rheoli yn y Maes Iechyd a Gofal Cymdeithasol fod ar gael drwy gydol y flwyddyn.
12. Rhaid i gynnwys manyleb Lefel 4 Paratoi i Arwain a Rheoli yn y Maes Iechyd a Gofal Cymdeithasol gynnwys manylion cyfleoedd i ailgyflwyno asesiadau.

Canlyniadau

13. Bydd dysgwyr sy'n cwblhau'r holl asesiadau gofynnol yn llwyddiannus yn cael eu hardystio.

Cyflwyno cymwysterau i'w Cymeradwyo

14. Wrth gyflwyno cymhwyster i Cymwysterau Cymru i'w gymeradwyo, rhaid i'r corff dyfarnu ddarparu:
  - 14.1. dogfen fanyleb;
  - 14.2. ystod gynrychioliadol o ddeunyddiau asesu enghreifftiol;
  - 14.3. dogfen esboniadol (dogfen rhesymeg) sy'n amlinellu'r rhesymeg y tu ôl i brif nodweddion cynllunio'r cymhwyster a gynigir a sut maen nhw'n alinio â chasgliadau *Adolygiad y Sector o Gymwysterau a'r System Gymwysterau ym maes Iechyd a Gofal Cymdeithasol, gan gynnwys gofal plant a gwaith chwarae.*

Gofynion rhesymegol

15. Pwrpas y ddogfen rhesymeg yw cefnogi'r broses o adolygu a chymeradwyo cymwysterau ac ni fwriedir iddi gael ei chyhoeddi.
16. Rhaid i'r ddogfen rhesymeg gynnwys esboniad dros:
  - 16.1 .strwythur y cymhwyster, gan esbonio'r rhesymau dros y ffordd y mae'r cynnwys wedi'i strwythuro;
  - 16.2 y dull o ddatblygu a diweddarau tasgau dros gyfnod o amser;
  - 16.3 y strwythur asesu, gan gynnwys, lle y bo'n briodol, nifer, dyraniad y marciau a hyd yr asesiadau;
  - 16.4 y cyfleoedd asesu sydd ar gael a'r dull o sicrhau bod y cyfleoedd hynny ar gael drwy gydol y flwyddyn;
  - 16.5 dehongli'r deilliannau dysgu a sut maen nhw'n berthnasol i'r gwahanol gydrannau asesu;
  - 16.6 dyluniad deunyddiau a chanllawiau asesu enghreifftiol, gan gynnwys y math a'r ystod o dasgau asesu ar draws y cymhwyster a'u perthynas â'r canlyniadau dysgu;
  - 16.7 sut y caiff y meini prawf marcio eu dylunio a'u cymhwyso;
  - 16.8 sut mae'r cymhwyster yn adlewyrchu cyd-destun Cymreig;
  - 16.9 y broses a ddefnyddir i ddyfarnu'r cymwysterau hyn yn gyson ac i'r lefel briodol, gan gynnwys y broses ar gyfer gosod a chynnal safonau;
  - 16.10 y broses a ddefnyddir i ddyfarnu'r cymhwyster, gan gynnwys y rhesymeg ar gyfer y ffin basio/methu arfaethedig wrth asesu a dyfarnu'r cymhwyster.

Gofynion gweithredol

17. Rhaid i'r fanyleb a/neu'r wybodaeth ategol nodi'r gofynion o ran gwybodaeth a chymhwysedd (pwnc ac asesu/sicrhau ansawdd) ar gyfer aseswyr mewnol ac allanol, ac aswirwyr mewnol ac allanol, sy'n briodol ar gyfer cymhwyster ar y lefel hon.
18. Rhaid i fanyleb y cymhwyster gynnwys manylion penodol am y gofynion gweithredol, gan gynnwys:
  - 18.1 cofrestriadau;
  - 18.2 sicrwydd ansawdd;
  - 18.3 prosesau asesu allanol.

**Rhagor o
wybodaeth**

Dylid cyfeirio ymholiadau ynghylch y ddogfen hon at:

Ymholiadau

Cymwysterau Cymru

Adeilad Q2

Lôn Pencarn

Imperial Park

Coedcernyw

Casnewydd

NP10 8AR

Enquires@qualificationswales.org

Atodiad A - Lefel 4 Paratoi i Arwain a Rheoli yn y Maes Iechyd a Gofal Cymdeithasol

Rhaid i fanyleb Lefel 4 Paratoi i Arwain a Rheoli yn y Maes Iechyd a Gofal Cymdeithasol gwmpasu'r cynnwys canlynol. Mae hyn yn cyfrif am 100% o gyfanswm cynnwys y cymhwyster.

Meysydd Pwnc	Canlyniadau Dysgu
<p>1. Deddfwriaeth, damcaniaethau a modelau ymarfer sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn/plentyn</p>	<p>1.1. Deall pwysigrwydd parch at unigrywiaeth, cydraddoldeb ac amrywiaeth</p> <p>1.2. Deall y defnydd o ddull sy'n seiliedig ar hawliau ar gyfer asesu angen a risg</p> <p>1.3. Deall rôl asesiadau cynhwysol o anghenion unigol yn y maes iechyd a gofal cymdeithasol</p> <p>1.4. Deall gwasanaethau sy'n canolbwyntio ar ddinasyddion</p> <p>1.5. Deall cyfathrebu sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn/plentyn</p> <p>1.6. Deall damcaniaethau cymdeithasegol a'u perthynas ag ymarfer sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn/plentyn</p> <p>1.7. Deall damcaniaethau seicolegol ac ymarferion sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn/plentyn</p> <p>1.8. Deall y model biopsychogymdeithasol fel dull i ddylanwadu ar ymarfer sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn/plentyn</p> <p>1.9. Deall diogelu ac ymarfer sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn/plentyn</p>
<p>2. Fframweithiau damcaniaethol ar gyfer arwain a rheoli yn y maes iechyd a gofal cymdeithasol</p>	<p>2.1. Deall damcaniaethau a modelau arwain, rheoli, arloesi a newid</p> <p>2.2. Deall fframweithiau deddfwriaethol a rheoliadol ym maes iechyd a gofal cymdeithasol</p> <p>2.3. Deall sut y gellir defnyddio tystiolaeth o fesur canlyniadau i gefnogi ymarfer sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn/plentyn</p> <p>2.4. Deall sut i ddefnyddio pryderon a chwynion i wella ymarfer ym maes iechyd a gofal cymdeithasol</p> <p>2.5. Deall rheoli, arloesi a newid</p>

Meysydd Pwnc	Canlyniadau Dysgu
	2.6. Deall sut i ddefnyddio hyfforddi, mentora a chyfweld ysgogol
3. Arwain a rheoli perfformiad tîm effeithiol ym maes gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol	<p>3.1. Deall cydraddoldeb ac amrywiaeth a phwysigrwydd y Gymraeg yng nghyd-destun datblygu'r gweithlu</p> <p>3.2. Deall sgiliau a rhinweddau ar gyfer arwain a rheoli timau'n effeithiol ym maes iechyd a gofal cymdeithasol</p> <p>3.3. Deall pwrpas a gofynion recriwtio a sefydlu gweithwyr ar sail gwerthoedd ym maes iechyd a gofal cymdeithasol</p> <p>3.4. Deall sut i ddirprwyo i gefnogi perfformiad tîm effeithiol</p> <p>3.5. Deall sut i reoli gwrthdaro o fewn y tîm a pherfformiad gwael</p> <p>3.6. Deall goruchwyliaeth ac arfarniad ym maes iechyd a gofal cymdeithasol</p> <p>3.7. Deall arddulliau a dulliau dysgu i gefnogi datblygiad proffesiynol parhaus</p>